

Шах І.В.,
магістрантка
(Полтавський
національний педагогічний
університет імені В.Г.
Короленка)

ОПИС МЕТОДІВ СИСТЕМНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АКТОРСЬКОГО МИСТЕЦТВА НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Метою дослідження став пошук методів системного використання засобів акторської майстерності у трудовому навчанні та вихованні школярів, які уточнювали б освітні результати та співвідношення змінних в описі компонентів забезпечення розвитку особистості учнів основної школи. Методи і засоби акторського мистецтва забезпечують розвиток особистісних якостей, які є ключовими в опануванні тими прийомами та засобами трудової діяльності, якими володіють інші її суб'єкти на рівні хоча б мінімально необхідному для освітніх вимог державних освітніх стандартів.

Театральна педагогіка пропонує ряд методів, що сприяють ефективному формуванню таких якостей, як творча уява, вибірковість сприйняття, здатність до аналізу і синтезу сприйнятої інформації, висловлювання емпатії і ідентифікації, самоорганізація психічних виявів і самокорекція поведінки.

Основним методом в театральній педагогіці є *метод фізичних дій*. Для педагогічної професії даний метод цікавий тим, що передбачає створення творчого самопочуття шляхом фізичних трудових дій, які, при правильному їхньому здійсненні, здатні рефлексивно вплинути на психічні процеси і викликати в учнів відповідні почуття.

Метод *історичних паралелей*, особливістю якого є емоційно логічне порівняння уявлень, притаманних різним історичним епохам і періодам розвитку суспільства. Реалізація даного методу може відбуватися трьома способами: розповідь вчителя, колективне обговорення найбільш відомих фактів і подій, а також аналіз трудових якостей особистості школяра з опорою на текстовий матеріал художнього твору, що розкриває сутність даного питання або проблеми.

Метод *дієвого аналізу* – це спосіб навчання навичкам вольової поведінки. У педагогічній професії використання цього методу необхідно при побудові логіки уроку, з метою

формування комунікативної культури школяра. Використання методу зміни рольових позицій (я – глядач, я – діюча особа, я – я, я – інший) сприяє розвитку гнучкості поведінки учня та вчителя, мобільному самовизначенню у новій ситуації. Рольовий моделюючий підхід дозволяє зняти страх учня перед помилкою.

Застосування *методу дієвого аналізу* (за Станіславським - переклад головної ідеї на мову дії, тобто її розкриття шляхом вирішення ланки проблемних ситуацій) полягає в організації трудового навчання на засадах логіки, драматургії, режисерського плану уроку, виокремлюючи головну подію (таку подію, що визначає мотиви, характер дії та взаємодію її учасників), завдання (вольові цілі: 1. Що роблю? 2. Навіщо роблю? 3. Як роблю?) та надзавдання (кінцева мета, якої треба досягти, заради досягнення якої застосовані усі трудові дії).

Етюдний метод – це творче дослідження, вивчення розумом і тілом будь-якої життєвої дії, людського вчинку чи події в запропонованих обставинах драматизації. У навчальній практиці виділяють різні види етюдів. Серед них:

- одиночний етюд, націлений на освоєння найпростішої життєвої ситуації в той момент, коли виникає необхідність освоєння логіки і послідовності фізичних дій в їх безперервному ланцюжку;
- одиночний етюд, націлений на емоційні спогади, на фізичне самопочуття;
- парний етюд націлений на дію з уявними предметами для формування почуття безперервності логічно розвиваючої дії;
- груповий етюд, який виховує імпровізаційне самопочуття;
- етюд на освоєння способів словесного впливу.

При роботі вчителя над педагогічними етюдами у школяра формується вміння логічно вибудовувати і висловлювати свою точку зору. Використання методів акторського мистецтва на уроках праці формує і підтримує інтерес до різноманітних видів діяльності, насамперед, варіативністю технологій та різноманітним процесу праці. Майже кожна дитина може брати участь в театралізованій роботі, яка допомагає сформувати активну життєву позицію, здолати безініціативність, додає впевненості у своїх силах.